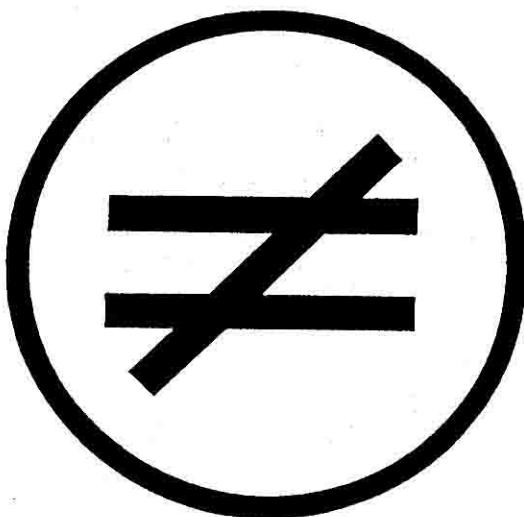

پان ایرانیست ها چه می گویند؟

به همت و گوشش

دکتر سهراب اعظم زنگنه

آذرماه ۱۳۷۹

بنام او و با آزوی پایلده‌ی ایران

ای آفریدگار پاک ترا ستایش می‌کنیم و از تو باری می‌جوییم برای پایداری و سرافرازی
میهن پر افتخار خود...

نهضت پان ایرانیسم در هشتم شهریورماه ۱۳۲۰^۱، بر اثر احساس و عاطفه میهن پرستانه‌ای که در برابر اشغال ناجوانمردانه ایران در جنگ جهانی دوم به صورت حمله چند جوان و نویاوه ایرانی که با سنگ به تانکهای بیگانه در تهران یورش برداشت به پهنه مبارزات ملت ایران برای رهایی از سلطه بیگانگان و رسیدن به سربلندی ویگانگی دوباره کشیده شده، با تشکیل انجمن و بعد مکتب پان ایرانیسم و سپس حزب پان ایرانیست به پیشگامی محسن پژشکپور و شادروان دکتر محمد رضا عاملی تهران تشکل سازمانی یافت.

در جریان نهضت عظیم ملت ایران برای خلع یاد از شرکت سابق نفت و کوتاه کردن دست استعمار انگلیس از ایران حزب پان ایرانیست با تظاهرات عظیمی در برابر مجلس شورای

ملی در تهران و دیگر شهرهای کشور شعار «نفت باید در سراسر ایران ملی شود» را در برابر تبلیغات حزب توده که فقط خواستار الغای امتیاز نفت جنوب در جهت منافع شوم روسیه غارتگر بود مطرح نمود که مورد پذیرش و تائید نهضت ملی و همه آزادبخوان ایران قرار گرفت. نقش بزرگ ناسیونالیستی خود را در پیشنازی مبارزات ملت ایران و در جهت نهضت ملی به عهده گرفت.

در سال ۱۳۴۹^۱ که گروه پارلمانی حزب پان ایرانیست در مجلس شورای ملی برابر توطنه ضد ایرانی تجزیه بحرین به استیضاح دولت هویدا و مبارزه با آن اقدام نمود، پان ایرانیست ها با سرکوب شدید حاکمان وقت که به تعطیلی کلیه دفاتر و نمایندگیهای حزب پان ایرانیست و روزنامه خاک و خون ارگان آن در تهران و شهرستانها و زندانی شدن و تبعید بسیاری از پان ایرانیستها همراه بود روپرتو گشتند و بنا چار کوشش‌های سیاسی و ناسیونالیستی خود را بطور غیر آشکار ادامه دادند.

حزب پان ایرانیست در سال ۱۳۷۶ با تشکیل کنگره هفتم و با بازگشت به شیوه قدیمی شورانی با انتخاب هفت نفر به عنوان اعضای شورای عالی رهبری و ۷ نفر اعضای علی البدل به انسجام بیشتر و گسترش کوشش‌های تشکیلاتی خود پرداخت.

کنگره هشتم این حزب در دوم اردیبهشت ماه ۱۳۷۹ که با هجوم ناگهانی نیروی انتظامی و محاصره محل برگزاری کنگره روپرتو گردید بنا چار و اضطراراً ضمن تائید مجدد مصوبات کنگره هفتم به ابقاء اعضاء شورای عالی رهبری و اعضای علی البدل اقدام نمود.

این حزب بعد از کنگره هفتم با انتشار یک نشریه داخلی بنام ضد استعمار به بیان افکار و نظریات ناسیونالیستی خود می‌پردازد و ضمناً تشکیلات وسیع و متعددی در کشورهای خارجی دارد که بسیاری از دانشجویان و دیگران ایرانیان خارج از مرزها را در صفوف خود جای داده است.

افکار و عقاید حزب پان ایرانیست :

آنها چنین می گویند: پان ایرانیسم عکس العمل ملت ایران دربرابر دوقرن تجاوز و غارتگری بیگانگان و ایادی داخلی آنهاست، که منجر به تجزیه خونبار سرزمین ایرانیان و پراکندگی و قتل و غارت و عقب ماندگی اقوام ایرانی گردیده است و آنها راه نجات ملت ایران و اقوام ایرانی را تجدید یگانگی و وحدت همه اقوام و سرزمینهای ایرانی نشین می دانند و به همین دلیل معتقدند که «اجرای هر سیاستی جز سیاست پان ایرانیستی سلب حق حاکمیت ملت ایران است» و راهکار رسیدن به آن وحدت را که آرمان و استراتژی حزب پان ایرانیست است رفاه، نیرومندی، سربلندی و شکوفایی ساکنین ایران کنونی برای ایجاد جاذبه و آرمان شهر سایر اقوام ایرانی اسیر در مرزهای پوشالی و استعماری دور تا دور سرزمین کنونی ایران می دانند و در همین مسیر است که:

- ۱- عمیقا به تقویت وبالندگی سازمان همکاری اکو معتقدند.
- ۲- تشکیل فرهنگستانی مشترک برای زبان فارسی میان تاجیکستان، افغانستان و ایران کنونی را خواهانند.
- ۳- اعتقاد به تبادل دانشجو و استاد و محصولات فرهنگی میان تاجیکستان، افغانستان و ایران کنونی دارند.
- ۴- معتقدند که برای نجات اقتصادی افغانستان و تاجیکستان و امکان دسترسی آن برادران به آبهای گرم بین المللی راه و بندری مثلا چابهار در نظر گرفته شود.
- ۵- تبادلات فرهنگی، علمی، اقتصادی و جهانگردی با ایرانیان خارج از مرزهای کنونی تقویت گردیده شدیدا گسترش یابد.
- ۶- سیاست خارجی ایران کنونی قاطعانه و عمیقا از همه اقوام ایرانی و وابستگان فرهنگی ملت ایران بویژه کردها و شیعیان دفاع نماید.

سایر عقاید پان ایرانیستها و حزب پان ایرانیست :

سیاست خارجی:

آنها اصل حاکمیت ملی و احترام به آن را پایه سیاست خارجی و اساس روابط بین المللی می دانند و معتقدند دولتها می باشند با توجه به اعتقاد و احترام به اصل حاکمیت ملی روابط خوش را در کلیه زمینه های سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و نظامی تا آخرین حد ممکن گسترش دهنده و حد ارتباط ما با بیگانگان در همه زمینه ها به میزان احترامی است که آنها به حق حاکمیت تاریخی و فرهنگی ملت ایران قائل خواهند بود.

پان ایرانیست ها می گویند؛ آنچه که مجموعه همبسته و یکپارچه ملت را در برابر حوادث و رویدادهای جهان حفظ می کند درک آرمانها، حقوق و منافع وابسته به ملت و سنجش موقعیت ملی در پنهان این جهان است این مجموعه کیفیتی را تشکیل می دهد که ما آنرا سیاست خارجی یک ملت می شناسیم.

پان ایرانیستها آنچنان به سیاست خارجی که آنرا بخشی از سیاست ملی می دانند اهمیت قائلند که حتی می گویند در یک تعریف ساده می توان وجود دولت را صرفابه خاطر اعمال سیاست خارجی تعبیر کرد.

پان ایرانیستها از جمله وظایف گردانندگان سیاست خارجی را اینگاه نقش ضد استعماری، ضد استبدادی و ضد استعماری ملت ایران در پنهان جهان بشری می دانند.

سیاست داخلی :

آنها اساس سیاست داخلی را بر سه پایه؛ عدالت سیاسی، عدالت اقتصادی و عدالت اجتماعی توجیه می نمایند و معتقدند عدالت سیاسی یعنی حاکمیت ملی واستقرار آنرا منوط به برقراری دموکراسی و ایجاد فضایی برای گسترش و نهادینه شدن آزادیهای اجتماعی و تعمیق نهادهای مدنی و مردم سalarی با توجه به آرمانهای وحدت بخش و سربلندی خواه ملی می دانند.

در این راه است که آزادی فکر و عقیده و ابراز آن مرتبا در چهار چوب حفظ و تداوم وحدت

اقوام ایرانی و هویت ملی می‌بایستی تضمین گردیده و محترم باشد.

آنها حاکمیت ملی و مردم سالاری را از طریق ایجاد و گسترش احزاب واقعی که برخاسته از متن جامعه باشند و بوسیله دولتها و حاکمین و یا اشاره و پیوند با بیگانگان بوجود نیامده باشند و انتخابات آزاد و تشکیل دولت مقندر و آرمانخواه که برگزیده و مورد حمایت و پاسخگو به مجلس نیرومند و ناظر منبعث از اراده و رای آزاد مردم می‌دانند.

عدالت اقتصادی:

پان ایرانیستها برای رسیدن به عدالت اقتصادی به راهکارهای ناسیونالیسم اجتماعی یعنی اجرای اصول سوسیالیسم در واحد ملی می‌اندیشند و معتقدند که در قوانین و مقررات

پان ایرانیستها تعاریف ویژه خود را از نظر ناسیونالیسم مدنظر دارند و آنچه را که دیگران و درگذشته در مورد ناسیونالیسم بیان کرده یا بدان معتقد بوده اند به عنوان درک درست و منطقی از علم ناسیونالیسم نمی‌شناستند چنانکه صریحاً در کتاب بنیاد مکتب پان ایرانیسم می‌گویند «فرق ناسیونالیسم پیش از ما و بعد از ما فرق میان خواب و بیداری است» آنها ناسیونالیسم را از هرگونه اندیشه نزدیک پرستانه که معتقد به برتری نژادها و اقوام و ملت‌های گوناگون بر دیگران و نفع حق و حقوق انسانی، قومی و ملی آنها باشد مباری می‌دانند و علامت مخالف حزب خود را ضدیت و مخالفت با هر گونه اندیشه نزدیک پرستانه و برتری جویانه و همه نظاماتی که شعار آنان زیان کسان از بی سود خویش می‌باشند اعلام می‌کنند.

پان ایرانیستها می‌گویند: ملت پدیده‌ای تاریخی و قائم به ذات خود است. یعنی ملت‌ها در گذر زمان و تاریخ و باسکونت اقوام گوناگون در یک سرزمین مشترک و ایجاد سنن و آداب مشترک و فرهنگ مشترک و دفاع مشترکی که همه اقوام مشکله آنها در درازای تاریخ از سرزمین، میراث و فرهنگ مشترک خود در برابر بیگانگان کرده‌اند پدید آمده‌اند و هیچ فرد یا اراده‌ای خارجی و هیچ نقشه از پیش تعیین شده‌ای در پیدایش و تداوم زندگی آنها موثر نبوده است و خواست و اراده استعمارگران و ایادی داخلی آنها نمی‌تواند به وجود آورنده ملت‌های طبیعی و تاریخی واقعی باشد. به همین دلیل در جهان کشورهای پوشالی و ساختگی و قراردادی داریم ولی ملت‌های ساختگی و قراردادی نمی‌توانیم داشته باشیم.

بان ایرانیستها ملت را زنجیره ناگستنی نسل‌های گذشته و حال و آینده می‌دانند و در اصطلاح آنها و به

می باشند رفاه و سرپلندی کل ملت آن گونه که تاریخ معین می کندا برآورده سازند در منظر و بنابر تعاریف پان ایرانیستها اقتصاد ناسیونالیستی : علم بسیج و تجهیز همه نیروهای طبیعی و انسانی یک ملت است در راه :

۱- رفاه نسل کنونی

۲- ایجاد فضای حیاتی برای نسل های آینده

۳- حفظ موجودیت ملی، اقتصادی است برنامه ای، جامع و ارشادی و با توجه به آرمانهای ملی، یعنی برنامه های اقتصادی ملت ایران می باشند با توجه و معطوف به آرمان وحدت و یگانگی دگر باره همه اقوام و سرزمینهای ایرانی نشین باشد . ((1) در صفحه بعد)

ادامه از صفحه قبل

مفهوم علم ناسیونالیسم، مردم به مقطعی از ملت در یک برهم زمانی خاص اطلاق می گردد و معتقدند فواین و برنامه های ملی می باشند برای نیرومندی و سرپلندی ملت یعنی با عطف توجه به پیوند نسل های کنونی و آینده طراحی و تدوین گردند.

آنها ناسیونالیسم را علمی می دانند که در مورد ملت و پدیده های مربوطه به آن بحث و بررسی می نمایند و دارای دو زمینه تاریخی و اجتماعی است. ناسیونالیسم تاریخی کیفیات و پدیده های تاریخی را جزوی از حیات ملت می داند و معتقد است آنها را با توجه به عامل نیاز ملی می توان و باید تجزیه و تحلیل نمود. ناسیونالیسم تاریخی ابزاری است که بوسیله آن ویژگیهای یک ملت مورد ارزیابی قرار می گیرند و نقاط ضعف و تواناییهای یک ملت را روشن و نمایان می سازد مثلاً لالان بروز یک حادثه تاریخی و علل سقوط و انحطاط های ناگهانی و یا اوج ها و اقتدارهای سرافرازانه را به نمایش می گذارد.

ناسیونالیسم اجتماعی وسیله ابزاری است که نقاط ضعف و نقصانهای یک ملت و عوامل اوج و ترقی آن را به کمک پرورش ملی تضعیف و کاهش یا تکمیل و ارتقاء می دهد راه ملت را در میان خانواده ملتهای جهان به سوی سرپلندی و سرفرازی نمایانگر می سازد. ناسیونالیسم اجتماعی به اینکه اندیشه سوسیالیسم در واحد ملی اصول اقتصادی، فرهنگی و سایر زمینه های حیات ملی را بر اساس شناخت دقیق و استوار آرمانهای ملی که برآمده از ناسیونالیسم تاریخی است در طی یک برنامه مدون ملی طراحی و اجرامی نماید.

ودر این راستا آنها اعتقاد دارند که "هدف اقتصاد ناسیونالیستی این است که با سیاست توزیع عادلانه ثروت و درآمد ملی سرمایه را از انحصار گروههای محدود سرمایه دار خارج کرده و برای همه خانواده‌ها امکانات پس انداز و شرکت در سرمایه گذاری به وجود آورد."

"در نظام ناسیونالیستی، اقتصاد نه یک هدف بلکه وسیله‌ای برای رسیدن به هدفهای سیاسی و آرمانهای ملی است."

پان ایرانیستها معتقدند که استقلال اقتصادی پایه و اساس استقلال سیاسی است و استقلال اقتصادی یعنی بی نیازی اقتصادی. آنها می‌گویند که سیاست توسعه اقتصادی باید معطوف به دو هدف زیر باشد:

۱- کشور صنعتی شود

۲- رفرم کشاورزی به تناسب با صنعتی شدن کشور انجام گیرد

شعار اقتصادی پان ایرانیستها: رفاه در کنار توسعه است آنها معتقدند که پایه و اساس سیاست رفاهی سیاست توزیع درآمد و ثروت ملی است و اصول سیاست توزیع عبارتند از: ۱- اصل پیوستگی خون(۱) و خاک(۲): باید درآمدها و ثروت‌های ملی در سطح جغرافیایی به نحو مناسب تقسیم شود.

پان ایرانیستها می‌گویند «ما اصل پیوستگی خون و خاک را به منزله رمزی می‌شناسیم که تقسیم کلیه سرمایه‌های ایران زمین را به کلیه خانواده‌های ایرانی می‌سرمی‌سازد».

-
- ۱- پان ایرانیسم برای سرزینهای ایرانی دو شاخه را مورد نظر قرار می‌دهد: ۱- سکونت اقوام ایرانی
  - ۲- اسناد مربوط به تاریخ دویست ساله تجزیه ایران و اقوام ایرانی آنها بی هستند که به موجب اسناد و مدارک تاریخی در بوجود آوردن فرهنگ ایرانی سهیم بوده و هستند.
  - ۳- خون اشاره به مردم و اقوام کوتاگون یک جامعه ملی است.
  - ۴- خاک اشاره به سرزمینی است که آن اقوام طی قرون و اعصار متعددی بر آن زیسته‌اند و از آن دفاع کرده‌اند و از پیوند خون آنها با آن خاک پدیده تاریخی ملت شکل گرفته است.

۲- اصل خانواده به منزله واحد ملت؛ درآمد ملی باید طوری تقسیم شود که کلیه خانواده‌ها از رفاه بیشتر برخوردار شوند و مزد^(۱) هر فرد به اندازه‌ای تعین شود که بتواند برای همه اعضاء خانواده او رفاه بوجود آورد.

۳- اصل دارایی ملی و افزایش آن حاصل کار مفید و متشکل همگان.

عدالت اجتماعی:

«یعنی حکومت قانون آنهم قانون عادلانه و اجرای عادلانه آن»

گذری کوتاه به برخی اعتقادات دیگر پان ایرانیستها:

۱- پان ایرانیستها هرگز لانیک نبوده و اعتقادی به جدایی دین از سیاست ندارند ولی با حکومت کردن بنام دین موافق نیستند. آنها در آغاز نشستهای رسمی حزبی خود بانیاش به درگاه خدای بزرگ برای سربلندی و سرفرازی ملت ایران و تجدید یگانگی اقوام و سرزمینهای ایرانی نشین و نگاهبانی مرزها و پاسداری از فرهنگ ایرانی دعایم نمایند و در خاتمه هر نشست رسمی حزبی با دعایی به درگاه پروردگار یکتا بنام هفت پیمان میثاق خود را برای حفظ و تداوم و حرمت خانواده به عنوان واحد ملت، فرهنگ ملت ایران، آبادانی ایران، ارج نهادن به شهیدان ایران زمین و ادامه راه آنان با انتقام از دشمنان ملت ایران، تجدید یگانگی و وحدت سرزمین‌های ایرانی نشین و تقویت آمادگی دفاعی ملت ایران تجدید می‌نمایند.

۲- پان ایرانیستها معتقدند که شکل حکومت ایران زمین هرچه می‌خواهد باشد ولی می‌باشند و بیژگی «حاکمیت ملی» را داشته باشد و برای آنین فرمانروایی بر ملت ایران چهار شرط را قائل هستند:

۱- برای تشریح و توضیح بیشتر به مباحث اقتصاد ناسیونالیستی منتشر شده توسط حزب پان ایرانیست مراجعه فرمایند.

۱- دفاع از اقوام ایرانی درون و برون مرزهای کنونی (اصل خون)

۲- دفاع از سرزمین تاریخی ایرانیان (اصل خاک)

۳- دفاع از فرهنگ انسانی ملت ایران که حاصل پیوند اقوام ایرانی و سرزمین ایرانیان در درازای تاریخ است ((پیوند عامل خون و عامل خاک ایجاد کننده ملت و فرهنگ محصول ساخت و سازهای مادی و معنوی ملت است)).

۴- ایفای نقش انسانی ملت ایران در پهنه جهان بشری و خانواده ملتهای جهان یعنی ایفای نقش ضد استعماری، ضد استبدادی و ضد استثماری ملت ایران

آنها معتقدند که اگر حکومت ایران این ویژگیها را نداشته باشد دیگر وابسته به ملت بزرگ ایران نخواهد بود و از آن با عنوان «هیئت حاکمه» یاد می نمایند که دیگر پیوندی با ملت ندارد و از آرمانهای آن منحرف گردیده است.

پان ایرانیستهامی گویند:

۱- حمایت ملت ایران از حاکمین در مسیر خواست و اراده پروردگار یکتا که سربلندی و سرفرازی همیشگی ملت ایران در میان خانواده ملتهای جهان را می خواهد همان «فرایزدی» است.

۲- انحراف از مسیر ملت و از دست دادن حمایتهای پروردگار ملت ایران همانست که در تاریخ به نام گریختن فراز فرمانروان تعییر گردیده است.

۳- پان ایرانیستها معتقدند که ایران کشوری است کثیر الاقوام (و نه کثیر الملة) و کثیر المذهب که حاصل پیوند تاریخی آنها فرهنگ مشترک و ملی ایران است که وجه مشترک همه آنهاست.

۴- آنها می گویند «زبان فارسی روان ملت ماست آنرا درون مرزا و برون از مرزا گسترش دهید». پان ایرانیستها در عین حال که زبان فارسی امروزی را محصول مشترک همه اقوام ایرانی می دانند معتقدند که زبانها و لهجه های گوناگون اقوام ایرانی ذخیره های فرهنگی ملت ایران

هستند و می‌بایستی در حفظ و نگهداری و تقویت و پویایی آنها کوشش فراوان و واقعی به عمل آورده و این کار دقیقاً منطبق بر مصالح آینده ملت ایران قرار دارد.

۵- پرورش ملی می‌بایستی با توجه به فرهنگ همه انسانی ملت ایران و معارف الهی و ارزشمند اسلامی و اندیشه‌های بزرگ انسانی جهان بشری باشد.

۶- آموزش باید مختوم به شغل باشد.

۷- هدف آموزش و پرورش می‌بایست تعلیم این حقیقت باشد که «منظور از زندگی خدمت به ملت است».

برای آشنایی با سایر زمینه‌های فکری پان ایرانیستها و هنرمندوهای حزب پان ایرانیست در مقطع کنونی زندگانی ملت ایران توجه شما را به در واقع مانیفست حزب پان ایرانیست تحت عنوان «منشور نیرومندی ملت بزرگ ایران» که به پیوست است، جلب می‌نمایم.

«پاینده ایران»

منابع و مأخذ:

- ۱- مبانی پان ایرانیسم
- ۲- مباحثی چنداز ناسیونالیسم ایران
- ۳- ناسیونالیسم چون یک علم
- ۴- گزارش کنگره آموزشی حزب پان ایرانیست در سال ۱۳۵۱
- ۵- تاریخچه حزب پان ایرانیست
- ۶- منشور سربلندی ایران
- ۷- منشور نیرو مندی ملت بزرگ ایران
- ۸- گزارش های برگزاری کنگره های هفتم و هشتم حزب پان ایرانیست
- ۹- نشریه داخلی ضد استعمار
- ۱۰- روزنامه خاک و خون
- ۱۱- کتاب ما چه می خواهیم
- ۱۲- کتاب بنیاد مکتب پان ایرانیسم
- ۱۳- نشریه اقتصاد ناسیونالیستی
- ۱۴- نشریه اصول سیاست خارجی
- ۱۵- برنامه های حکومتی حزب پان ایرانیست
- ۱۶- سرآغاز
- ۱۷- هفت پیمان
- ۱۸- کتاب جهان به ناسیونالیسم آگاه می گراید
- ۱۹- کتاب سیاست رفاهی
- ۲۰- کتاب رابطه حکومت و مردم
- ۲۱- کتاب طرح نو در آموزش و پرورش ملی
- ۲۲- جزویه سندیکا از دیدگاه ناسیونالیستی